

Міністерство освіти і науки України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра графіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМПОЗИЦІЯ»
У НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧІЙ МАЙСТЕРНІ
АВТОРСЬКОГО ПЛАКАТУ**

для студентів першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
за освітньо-професійною програмою
«Графіка»

Харків
ХДАДМ
2019

З М І С Т

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДИСЦИПЛІНА «КОМПОЗИЦІЯ» У НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧІЙ МАЙСТЕРНІ АВТОРСЬКОГО ПЛАКАТУ	5
1.1 Мета і задачі навчальної дисципліни «Композиція».....	5
1.2 Програма навчальної дисципліни «Композиція».....	5
1.2.1 Екологічний плакат.....	5
1.2.2 Виставковий плакат.....	7
1.2.3 Театральний плакат.....	8
1.2.4 Комплексне проектування триптиху на вільну тему.....	9
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ТВОРУ	9
2.1 Збирання інформації та систематизація підготовчих матеріалів.....	9
2.2 Розробка авторської концепції рішення теми триптиху.....	10
2.4 Визначення оптимального варіанту композиційного рішення.....	11
2.5 Виконання оригіналів художнього твору.....	11
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК	11
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	12
4.1 Етапи контролю знань з дисципліни «Композиція плакату».....	12
4.2 Шкала підсумкового контролю знань.....	12
4.3 Критерії оцінки знань та умінь студентів.....	13
РОЗДІЛ 5. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	16
ТЕЗАУРУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ ПЛАКАТУ».....	17
ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ.....	19

ВСТУП

Дисципліна «Композиція» належить до циклу дисциплін професійної підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка забезпечує фахову підготовку художника-графіка в навчально-творчих майстернях книжкової графіки, авторського плакату та станкової графіки. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі специфікою графічного мистецтва в Україні і світі, опановують образотворчі засоби композиції, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Дисципліна вивчається студентами 3, 4 курсів денної та заочної форми навчання і має сформувати фахові компетентності художника-графіка в галузі оформлення книги, проєктування плакатів, виконання авторських робіт станкової графіки та продовження навчання за програмами другого рівня вищої освіти.

При виконанні практичних завдань з композиції студенти використовують весь комплекс знань з дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Загальний курс композиції», «Шрифт і типографіка», «Фотографіка», «Історія графіки», «Кольорознавство».

Навчальна програма з композиції містить три складові: **композиція книги, композиція плакату, композиція станкової графіки**, які забезпечують такі програмні компетентності як:

1. здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва;
2. здатність застосовувати у професійній діяльності базові знання з композиційної побудови художнього твору;
3. здатність аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти як джерела творчого натхнення для пошуку композиційних рішень; застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу;
4. здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності;
5. здатність на основі вивчення закономірностей розвитку образотворення та аналізу еволюції графічних практик володіти сучасними методами відображення дійсності;
6. здатність на основі сформованості професійних компетентностей вирішувати творчі задачі виконання кваліфікаційної роботи;
7. здатність презентувати художні твори на вітчизняних і міжнародних виставках та конкурсах.

Кваліфікаційні роботи студентів виконуються за профілем навчально-творчих майстерень на основі зібраної інформації під час переддипломної практики у 8

семестрі. Обсяг і структура кваліфікаційної роботи визначається студентом, узгоджується з керівником навчально-творчої майстерні та затверджується на засіданні випускової кафедри.

РОЗДІЛ 1. ДИСЦИПЛІНА «КОМПОЗИЦІЯ» У НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧІЙ МАЙСТЕРНІ АВТОРСЬКОГО ПЛАКАТУ

1.1 Мета і задачі навчальної дисципліни «Композиція плакату»

Згідно навчального плану першого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Графіка» дисципліна «Композиція» у навчально-творчій майстерні авторського плакату вивчається студентами 3, 4 курсів денної форми навчання у обсязі 750 годин, з них: лекції – 8 годин, практичні аудиторні заняття – 292 години, кваліфікаційна робота бакалавра – 150 годин, самостійна робота – 300 годин.

Для студентів заочної форми навчання загальний обсяг становить 750 годин, з них: практичні аудиторні заняття – 49 годин, кваліфікаційна робота бакалавра – 20,5 годин, самостійна робота – 680,5 годин

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички роботи у галузі проєктування плакату, уміння професійно застосовувати образотворчі засоби графічної мови плакату, сучасні технології виконання оригіналу та друку.

Викладання дисципліни здійснюється за методикою підготовки плакатистів, викладеною у навчальному посібнику Шевченко В. Я. Композиція плаката: – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.: іл.

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання важливого обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо як зі збором та систематизацією необхідної інформації за темою проєкту так і розробкою авторської концепції композиційного рішення теми та подальшим виконанням оригіналів.

1.2 Програма навчальної дисципліни «Композиція плакату»

Навчальна дисципліна «Композиція плакату» складається з 8 МОДУЛІВ, які відповідають 4 навчальним семестрам і містять 4 комплексних завдання.

5 СЕМЕСТР/1, 2 модулі містять комплексне завдання – проєктування екологічних плакатів за наступними темами:

1. Людина (Homo Sapiens) її місце і роль в екосистемі планети Земля;

Методичні вимоги: створити візуальний образ, який би розкривав сутність Людини на Землі (людини-творця, людини-руйнівника тощо) шляхом зображення людської постаті чи окремих її елементів.

2. Флора і фауна, їх стан та перспективи розвитку у навколишньому середовищі;

Методичні вимоги: створити переконливий образ тваринного чи рослинного